

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnforsasiya Vəsaitələrinin İnkışafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KIVDF

Layihənin istiqaməti:
"İctimai və dövlət maraqlarının müdafiəsi"

Teatr və kino sənətinin görkəmli nümayəndələrindən biri olan Hacıbaba Bağırovun adı çəkiləndə istər-istəməz hər kəsin üzünə bir təbəssüm qonur. Bəlkə elə bunun özü də aktyorun əbədi yaşadığını təsdiqləyən bir amildir. Çünkü mədəniyyət tarixində öz yerini də gülüşlə qazanan, sənətə gəldiyi gündən tamaşaçıları güldürə-güldürə düşündürən Hacıbaba Bağırov əslində gözyası içində də gülüş yaratmağı bacaran və səhnəmizin ən müqtədir aktyorlarından sayılırdı. Hacıbaba Bağırov libasını geydiyi obrazların demək olar ki, əksəriyyətində özünün güldüyünü görən olmayıb. O, nə səhnədə, nə də ekran da güldürdü, güldürürdü. Bu, aktyorluq üçün, xüsusən də komik sənətkar üçün ən vacib şərtdir.

Hacıbaba Bağırovun yaratdığı obrazlar hər kəsi özüne cəlb edirdi, nəşələndirirdi, güldürürdü və təbii ki, düşündürdü. Güldürə-güldürə də düşündürməyi bacarmaq hər bir aktyordan anadangelmə istedad, təbiilik və məhərət tələb edirdi. Bu da hər kəsə nəsib olan sənət keyfiyyəti deyil. Hacıbaba Bağırov aktyor doğulmuşdu. Onun bu sənətə gelişisi isə birbaşa deyil, müxtəlif dolanbac yollardan, ünvanlardan, iş yerlərindən keçdi. Ondakı istedadı, qabiliyyəti ilk dəfə hiss edən isə Azərbaycan mədəniyyətinin korifey sənətkarı Adil İsgəndərov idi. Onu səhnəyə də, ekranə da çağırın məhz bu unudulmaz insan olub.

Hacıbaba Bağırov 1932-ci il iyun ayının 12-də Bakı şəhərində anadan olub. Kiçik yaşlarından teatra böyük həvəsi var idi. Bəzən məhəllə uşaqlarına qoşularaq həyətdə "tamaşa"lar göstərərdi. 1947-ci ilde orta məktəbi bitirdikdən sonra Azərbaycan Dövlət Akademik Dram Teatrının nəzdindəki aktyor studiyasına gelib. O, burada Adil İsgəndərovun rəhbərliyi altında sənətin sırlarını öyrənməyə can atıb. İlk əmək fəaliyyətine isə 1950-ci ilde (aile vəziyyəti ilə elaqədar olaraq ora köçübələr) Lənkeran Dövlət Dram Teatrında başlayıb.

Oxumaq, təhsil almaq fikri genc Hacıbabını heç zaman rahat buraxmirdı. Yenidən Bakıya gəlib. Arzularının can atlığı yox, taleyin yazdırı, qədərin istiqamətləndirdiyi yolla Azərbaycan Dəmiriyol Məktəbində təhsil alıb. 1953-cü ilde buranı bitirdikdən sonra Bilecəri deposunda maşinist köməkçisi işleyib. 1959-cu ilə qədər özü depoda çalışıb, xeyali isə teatr səhnələrində cövlən edib. Bir müddət de Daxili İşlər Nazirliyində klub rəhbəri kimi çalışıb. Nəhayət, arzularının çiçək açdığı gün yetişib. Onu 1960-ci ilde Cəfər Cabbarlı adına Gəncə Dövlət Dram Teatrının aktyor trupasına qəbul ediblər.

Maraqlıdır ki, Hacıbaba Bağırovun ilk rolu dramatik bir obraz olub. Bu, Cəfər Cabbarlıın "Almaz" pyesindəki Fuad surəti idi. Ümumiyyətə, o, Gəncə teatrının səhnəsində müxtəlif səpkili rollar yaradıb. On-dakı aktyorluq məhərəti, yaratdığı rola ciddi münasibəti rejissorların diqqətini cəlb edib. Onu 1962-ci ilde Musiqili Komediya Teatrına dəvət ediblər. Burada fəaliyyət göstərdiyi uzun illər ərzində yaratdığı obrazlar ona böyük şöhrət getirdi. Hacıbaba Bağırov respublikamızın tanınmış gülüş ustalarından biri idi. Bəxti həm də onda getirmişdi ki, o, səhnədə həmin dövrün korifey sənətkarları ilə ciyin-ciyinə çalışırdı. Həm dublyor, həm tərəf-müqabil kimi. Bu cür iş prosesi isə gənc aktyorun formalşamasında, püxtələşməsində böyük əhəmiyyət

O gülmürdü, güldürdü

Hacıbaba Bağırov həmişə tamaşaçıya təbəssüm bəxş edib, güldürə-güldürə düşündürüb

kəsb edirdi.

Lütfeli Abdullayev, Bəşir Səfəroğlu, Nəsibə Zeynalova kimi məşhur sənətkarlarla səhnəni bölüşdürmək özü bir məktəb idi. Həm tamaşaçılar, həm də rejissorlar tərəfindən sevilən, rəğbətlə qarşılılan Hacıbaba Bağırov bu teatrın səhnəsində Soltan bəy ("Arşın mal alan"), Məşədi İbad ("O olmasın, bu olsun"), Orduxan ("50 yaşında cavan"), Cəbi Cüməzadə ("Həmişəxanım"), Mitoş ("Hicran"), Cəsarət ("Nənəmin şahlıq quşu"), Fərzəli ("On min dollarlıq kef"). Bu yerde "Hicran" tamaşası haqqında xüsusi danişmaq istərdik. Çünkü bu tamaşada Azərbaycan teatr mədəniyyətinin çox məşhur və korifey sənətkarları bir araya gələrək gözel nümunə yaradıb. Xat-

ya Aslanın Çarlistonu, Şəfiqə xanımın Fati-si təzə və maraqlı görünür. Defələrlə göstərilməyinə baxmayaq, "Hicran" həmişə maraqla izlənilir. Əsas səbəb isə böyük aktyorların bir yerde tamaşaşa bağışlaşdırıqları əbədi uğurdu.

Unudulmaz aktyorun kino sənətinin de inkişafında özünəməxsus xidməti olub. İlk çəkildiyi film "Ulduz" (1964-cü il) olub. O bu ekran əsərində Möhsün obrazını yaradıb. "Ulduz" Azərbaycan filmlərinin, doğrudan da, ulduzudur. Onun çəkilişindən az qala yarımla yaxın vaxt keçməsine baxmayaq, həmişə maraqla izlənilir. Bu doyumsuzluğu ona bağışlayan yenə də aktyor seçiminin düzgün aparılmasıdır. Bəşir Səfəroğlu, Lütfeli Abdullayev, Nəsibə Zeynalova, Nəcibə Behbudova kimi gülüş ustaları ile bir filmdə çəkilmək böyük səadət idi. İkinci filmi isə "Qanun naminə"de Arif obrazı olub. Burada yaratdığı obraz ciddidir. Adil İsgəndərov, Rza Təhmasib kimi sənətkarlarla eyni filmə çəkilmək gənc aktyorun heyatında dərin inş buraxı.

Sonraları çəkildiyi filmlərin sayı çoxaldıqca obrazlar qalereyasının zənginliyi də artırdı. "Alma almaya bənzər", "İştintaq davam edir", "Şirbalaşın mehəbbəti", "General", "Gülüş sanatoriyası" və s. filmlərde yaratdığı obrazlar bu gün də aktual və maraqlı görünür. Onun təqdim etdiyi suretlərin dili ilə işlətdiyi elə sözələr olub ki, indi el arasında afo-

■ Flora XƏLİLZADƏ
əməkdar jurnalist

"Tənqid-təbliği" teatrını yaratdı. Onun həm bədii rəhbəri, həm də direktoru vəzifəsində çalışan müqtədir aktyor etrafına cavan həmkarlarını toplayaraq gülüşlə bir sıra qüsür və nöqsanları islah etməyə çalışdı. 1996-ci ilde isə ümummilli lider Heydər Əliyevin sərəncamı ilə Hacıbaba Bağırov yenidən doğma kollektivinə qayıtdı. Ömrünün sonuna kimi Azərbaycan Dövlət Musiqili Komediya Teatrının direktoru, bədii rəhbəri və aktyoru olan bu gülüş ustası 2001-ci ilde Tamara Velyeva və Emin Sabitoğlunun "Bankir adaxlı" tamaşasına görə "Qızıl Dərviş" mükafatına layiq görüldü.

Hacıbaba Bağırov çoxcəhətli aktyor idi. Gəzəl səsi və rəqs etmək qabiliyyəti var idi. İstər tamaşalarda, filmlərdə, isterse də ayrıca konsertlərdə özünəməxsus şövqələ mahniları ifa edərdi. Xüsusiylə də məzəli və lirik nəğmələr onun ifasında mükəmməl alındı. Rəqs kompozisiyaları da maraqlı olurdu. Hacıbaba Bağırov tamaşaçını yormayan aktyor idi. Bunun da əsas səbəbi onun təbiətən ciddi, sənətə də bu yönən yanaşmaq qabiliyyəti idi. Bütünlük səhnə aşığı idi Hacıbaba Bağırov. Rejissor Muxtar Dadaşov vaxtılı onun haqqında yazıb: "O, böyük sənətkarıdır. Hacıbaba çox istedadlı, zəhmətsevər və işgüzardır. Onun üçün ayrıca sənərilər yazılmalıdır. Həmişə onun oxumalarına, rəqslerinə baxanda fikirləşirəm ki, o, səhnə üçün doğulub..." Bu fikirdə böyük həqiqət var. Onun çəkildiyi kinolara diqqət yetirək görək ki, bu ekran əsərlərinin hamisi sevilən, maraqla izlənen, dəfələrlə baxılan və Azərbaycan mədəniyyətinin Qızıl Fonuna daxil olan filmlərdir. Muxtar Dadaşov haqlı idi. Belə bir potensiala malik olan aktyor dəha çox filmlərə çəkilməli idi. Teatr sənətinin bir qəribəliyi də var ki, tamaşa nə qədər qeyri-adı, uğurlu alınsa da, əgər lenta köçürülməyibse, bir müddət yaddaşda qalsa da, sonralar unudulur. Əsər o zaman yaşayır ki, onun görüntüsü var. Hacıbaba Bağırovun iştirak etdiyi tamaşaların hamisi lenta alınmayıb ki! Amma çəkildiyi filmlər yaşamaqdır. Nə isə... Bu da teatr aktyorlarının taleyi.

...O özü böyük ustadlardan öyrənmişdi. Onların yolu onu ləyəqətlə davam etdirdi. Vəfatindən keçən 6 il ərzində onu teatr səhnəmizdə görməsək də, bize təbəssüm bağışlayan, gülə-gülə düşündürən obrazları yene de ekran vəsítəsilə qonağımız olur. Her dəfə Musiqili Komediya Teatrına yoluñuz düşəndə xatırladığımız korifey sənətkarların sırasında xalq artisti, unudulmaz gülüş ustası Hacıbaba Bağırovun da öz yeri var...

Mədəniyyət tarixində öz yerini də gülüşlə qazanan, sənətə gəldiyi gündən tamaşaçıları güldürə-güldürə düşündürən Hacıbaba Bağırov əslində gözyası içində də gülüş yaratmağı bacaran və səhnəmizin ən müqtədir aktyorlarından sayılırdı. Hacıbaba Bağırov libasını geydiyi obrazların demək olar ki, əksəriyyətində özünün güldüyünü görən olmayıb. O, nə səhnədə, nə də ekran da güldürdü, güldürürdü. Bu, aktyorluq üçün, xüsusən də komik sənətkar üçün ən vacib şərtdir.

rələrində belli olur ki, Emin Sabitoğlunun bu əsəri teatrda səhnələşdirildikdən sonra bütünlük tamaşalar anlaqla keçib. Əsərin rejissor Şərif Qurbanəliyev olub. O, bir rejissor məhərəti ile gülüş ustalarını bir səhnəyə yığaraq "Hicran"ə əsl tamaşaçı məhəbbəti qazandırdı. Elə bunun nəticəsində ki, sonralar Ələkbər Kazimovski onun kino variantını da işleyib hazırladı. Bu gün həmin lenta yaxınlığına baxanda Hacıbaba Bağırovun Mitoşbalı, Səyavuş Aslanın Dadaşbalı, Nəsibə Zeynalovanın Qızbacısı, Əfə-

rizme çevrilib. Məsələn, "isteyirsən, texnikuma girim sənin üçün", "isteyirsən, bazarı bağlatdırı", "pul cirim sənin üçün", "mix Məmməd kimi nə bitmişən gözümün öününde" və s.

Hələ sovet dövründə onun əməyi yüksək qiymətləndirilmişdi. 1974-cü ilə əməkdar, 1982-ci ilə xalq artisti fəxri adlarına layıq görülmüşdü. Ətən esrin sonlarında ölkədə yaranan hərc-mərclik bu aktyorun da tələyində iz buraxdı. Canı və varlığı qədər sevdiyi teatrı tərk edən Hacıbaba Bağırov

**Azərbaycan Respublikası Prezidenti
yənində Kütləvi İnforsasiya
Vəsaitələrinin İnkışafına Dövlət
Dəstəyi Fonduñun maliyyəsi
əsasında hazırlanıb.**